

V BITKI ZA STABILIZACIJO

TOVARNIŠKA KONFERENCA ZSMS GORENJE JE IZDELALA PROGRAM VKLJUČEVANJA MLADIH DELAVCEV V EKONOMSKO STABILIZACIJO

Ob vključevanju v široko družbeno akcijo vseh socialističnih sil za stabilizacijo gospodarskih gibanj, povečanja materialne osnove, združenega dela in hitrejši družbeno ekonomski razvoj OZD kot celote, je TK ZSMS izoblikovala vrsto akcij, ki so osredotočene na vse smeri aktivnosti mladih delavcev v želji, da jih postavi pred aktivno reševanje nalog in so v tem trenutku resno postavljene v našo družbo.

Na svoji 9. seji, kateri so razen članov predsedstva prisostvovali tudi sekretar RK ZSMS Zdene Mali, predsednik konference mladih delavcev pri RK ZSMS Zupančič Stane in sekretar TK ZKS Gorenje Miklavčič Janez, je predsedstvo tovarniške kon-

ference realiziralo vsebinske premike v sami organizaciji ter hkrati zasnovalo široko akcijo za stabilizacijo in opredelilo naloge v pogledu poglobljanja samoupravnih odnosov v duhu nove ustave.

Naloge so zasnovane predvsem na težnji in opredelitvi mladih delavcev za čim večje angažiranje v vseh sferah življenja in dela ter po zahtevi večjega vključevanja mladih v vso družbeno dogajanje.

Boj za izvajanje stabilizacijskih ukrepov je v tem trenutku prednostna naloga vseh subjektivnih sil v okviru OZD in s tem pomemben pogoj nadaljnjega razvoja samoupravnih socialističnih odnosov.

Naloge, sprejete na tem sestanku, smo osredotočili predvsem v naslednje smeri: Kot osnova stabilizacijskih ukrepov mora biti menjanje odnosov do dela in drugih obvez za vestnejši

Mladinke in mladinci TOZD štedilniki II. na udarniškem delu

Foto: H. J.

pristop k izvrševanju delovnih nalog, večje spoštovanje delovne discipline, zmanjšanje izostankov, boljše iskoriščanje zmogljivosti, ekonomičnejše izkoriščanje surovin in nenazadnje večje in zavestnejše vključevanje mladih v delo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij.

Pri realizaciji teh nalog je predsedstvo predvsem poudarilo vlogo osnovnih organizacij ZSMS v TOZD. Predsedstva OO ZSMS so dolžna izdelati kompletne akcijske programe ter se preko koordinacijskih štabov za izvajanje stabilizacijske politike, ki so sestavljeni iz vseh predstavnikov družbeno političnih organizacij, vključiti v celoten kontekst nalog v okviru TOZD. V borbi za stabilizacijo gospodarstva pa so OO ZSMS dolžne aktivirati tudi tisti del mlade generacije, ki niso člani ZSM. Vsebinska razprava je nakazala tudi dejstvo, da se v nekaterih OO ZSMS dogovorjeni akcijski programi ne izvajajo tako, kot je to zahtevalo članstvo. Zato je ena izmed nalog, da se preanalizira položaj vseh OO ZSMS ter da se v tistih OO ZSMS, kjer delo ne teče po zastavljenem programu, čim prej odpravijo slabosti.

Med nadaljnje naloge smo zastavili tudi večjo angažiranost na področju inventivne in inovacijske dejavnosti. Predlog, ki ga mora preanalizirati še komisija za razvoj in organizacijska vprašanja, se je glasil, da je potrebno v okviru tehničnih služb ustanoviti OO ZSMS, katere primarna naloga bi bila pospeševanje in popularizacija inovacijske in inventivne dejavnosti med mladimi delavci. Kajti zavedamo se, da pod široko družbeno akcijo varčevanja spada tudi racionalnejše koriščenje vseh vrst surovin, energije in zmanjšanja neproizvodnih stroškov, kar pa je nedvomno ugoden pogoj za stabilnejše gospodarjenje. Naloge na tem področju pa morajo imeti za cilj tudi povečanje izkoriščanja lastnih tehnoloških, raziskovalnih in strokovnih možnosti v pogledu hitrejšega napredovanja.

Nadalje je predsedstvo postavilo tudi zahtevo, da se preanalizira možnost zmanjšanja uvoženih reprodukcijskih materialov in da se ti materiali kupijo na jugoslovanskem tržišču. Seveda pa je potrebno zahtevati od proizvajalcev, da cene teh materialov ne bodo večje od cene na zunanjem tržišču in carinskih obveznosti.

Mladi se zavedamo, da smo dali razvoju naše OZD dobre delovne rezultate, skozi katere pa smo se tudi samoupravno usposabljali, ustvarjali možnosti za reševanje specifičnih problemov mladih in s tem izboljševali svoj družbeno ekonomski položaj. Prav tako pa se v trenutnem položaju zavedamo, da kolikor bomo mladi s svojo aktivnostjo prispevali k nadaljnjemu razvoju naše OZD, toliko bomo lahko tudi uspešneje ustvarjali svoje samoupravne pravice in izboljševali svoj socialno ekonomski in družbeni položaj.

Krebl

UDARNA AKCIJA

Na prosto soboto, 30. 8. 1975, smo mladinci osnovne organizacije ZSM TOZD štedilniki II. organizirali udarniško akcijo. Zbrali smo se v montaži 6. Z delom smo pričeli kot ponavadi, ob šestih zjutraj. Najprej smo se porazdelili po skupinah in se dogovorili, kaj bo katera skupina delala. Naš namen je, da kar največ pripomoremo k uresničevanju stabilizacijske politike.

Veliko robe — polizdelkov se je nakopičilo (po) v obratih in se ni vedelo kam z njo. Zato smo robo, ki je bila pomešana, sortirali in odbirali škart. Kar je potrebno vedeti, je to, da je kljub zmanjševanju škarta le — tega še vedno dovolj. Delali smo

na vseh koncih montaže. Ena skupina je pred emajlirnico prebirala in zlagala čelne plošče, druga skelete, tretja pa ostalo robo — to je od pekve, pokrova in stranice do montaže venturijev in ostalega.

Delo je potekalo brez težav. Zavest in delovna morala sta bila res na visoki ravni. Nihče se ni branil dela, pa če tudi je metlo dobil v roke.

Akcija je zelo uspela in je vredna posnemanja. Ne smem pa prezreti tega, da nas je najbolj razveselilo, ker so se akcije udeležili tudi starejši člani našega TOZD.

S. I.

DOPUSTNIŠKI ZAPIS

Letošnji dopust se je zdel malo dolg, a je prav tako hitro minil, kot minevajo delovni tedni. Zdaj že skoraj pozabljamo na prijetne in manj prijetne dogodke, med problemi vsakodnevnega dela je to tudi razumljivo. Ne bo pa narobe, če se še enkrat pomenimo organizirano, kako je bilo z letovanjem v Rovinju, kjer je letošnji dopust preživel kar 119 naših družin.

Zapis ima namen podati realno sliko o prvem paketu letovanja, ki ga je omogočil sindikat TGO Gorenje Velenje številnim sodelavcem in njihovim družinam.

Namreč: To leto se je naš sindikat prav pohvalno potrudil in nam preko Izletnika omogočil letovanje pod ugodnimi pogoji. Vsaj tako je bilo pričakovati ob branju informacij, ki so izhajale od posrednika, s katerim je naš sindikat sklenil pogodbo.

Sindikat Gorenja — torej vse lepo in prav. Kaj pa Izletnik kot posrednik? Prav tu je pa treba kakšno povedati. Zdi se, da Izletnik ni opravil svoje naloge.

V razgovoru z našimi dopustniki v Rovinju (našel sem jih na plaži ali v restavraciji) sem ugotovil, da pozdravljajo tak način organiziranja dopusta in da je obročno odplačevanje velika olajšava za večino delavcev. Vsakdo je bil mnenja, da gre zahvala sindikatu za pozornost, ki je bila izkazana.

Nekaj manjšega godrnjanja je povsod, kjer so ljudje, tega nimam namena prenašati, ostaja pa nekaj konkretnih dejstev, ki nikakor niso prebavljiva za prihodnje dopustniške sezone.

To gre gotovo največ na rovaš celjskega „Izletnika“, ki kot posrednik ni upravičil pričakovanja. S turistično — proizvodno gostinskim podjetjem „Jadran“ iz Rovinja je bila sklenje-

na pogodba (kdo ve kakšna), kako se je izvajala, pa ne ve nihče. Očitno slabo, tako so lahko čutili vsi naši dopustniki, ki so zaradi slabe organizacije pustili v Rovinju veliko denarja in še več živcev.

Kam meri ost?

Dejstvo je, da je turistični vrvež ob obali zajel tudi Gorenjske dopustnike (največ je bil družin). Nekateri so bili na „mokrem dopustu“ tudi prvič, torej brez izkušenj in prepuščeni posameznim turističnim referentom (študentom) na (ne) milost.

Rovinj je majhno obmorsko mesto na polotoku, ki pa s posameznimi hišami sega kar daleč v Istro. No, prav te hiše so bile stanovanja naših dopustnikov, oddaljene od obale tudi do 4 km, od restavracije prav toliko. Z avtomobilom je tudi to še kar šlo (stroški so seveda grdo narasli), tisti brez avta pa so bili zelo prizadeti. Hrana v restavraciji „Školjka“, kjer se je hranila večina naših dopustnikov, ni zadoščala niti otrokom ne po kvaliteti ne po količini, da o postrežbi ne govorimo. Res, penzion za 95 dinarjev za odraslo osebo ni bil drag, lahko pa trdim, da tudi za obmorske razmere ni nudil več kot za polovico te cene. „Izletnik“ bi lahko imel svojega predstavnika v recepciji, da bi pomagal z nasveti dopustnikom, sploh pa bi bilo treba za tako veliko skupino pripraviti program v naprej in ga po možnosti uskladiti po željah naročnika, v tem primeru TGO „Gorenje“.

No, in kaj so menili naši dopustniki?

ALOJZ BRAČIČ:

„V Rovinju sem z družino. Na dopust gremo vsako leto, najraje v planine. Toda tudi na morje je treba, posebno zaradi otroka.

Način letovanja, ki ga je organiziral letos sindikat, je za naše razmere kar ugoden, vendar pa moram povedati, da je „Izletnik“ bil posrednik, ki je samo pokasiral, ne da bi si kdorkoli prizadeval urediti razmere bivanja in prehrane našim delavcem.

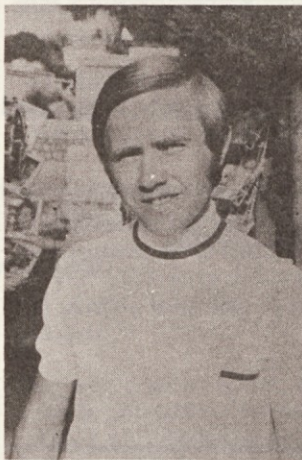
V Gostišču „Istra“ smo imeli še kar dobro hrano, toda vojaški red. Do stanovanja v zasebni lasti je bilo 3,5 km, to je preko 20 km hoje na dan. No, brez avta tega z otroci sploh ne bi zmogli.”

MARTA TURINEK:

„Letujemo vsako leto v drugem obmorskem kraju, zato nam je Rovinj bil kar dobrodošel. Na začetku smo imeli težave (tu smo z možem in dvema otrokoma), ko pa nemogočih pogojev nismo sprejeli, so nas razporedili zelo ugodno. Toda, ostali sodelavci, s katerimi smo se srečavali, so imeli resnično slabe

pogoje, pritoževali so se nad postrežbo in hrano. Gotovo je bilo to zelo poučno. Najnižja cena penziona (95 din po osebi je bilo še veliko predrago za omenjene razmere) še ne pomeni najboljše rešitve.

No, kljub vsemu smo se vrnili z dopusta kar nekako „obnovljeni“.

MARTIN REMIC:

„S stanovanjem sem bil zadovoljen, čeprav ni „A“ kategorija, kot je pisalo v razpisu, če pride na eno kopalnico 10 slanih ljudi. Vem, da smo ljudje čedalje bolj nezadovoljni že po naravi, toda tokrat je bilo upravičeno. Hrana je bila slaba, obroki niso zadostovali niti za otroke. Postrežba je pri nas v najslabši gostilni boljša, kot je bila v restavraciji „Školjka“. Čeprav ne morejo biti vsi ljudje v stanovanjih ob obali, bi lahko upoštevali, da tisti, ki pridejo z avtobusom in otroci, ne morejo trikrat dnevno prepešati po 8 km. Za prihodnje leto bo potrebno pregledati dejansko stanje in se ne zanesti na ugoden razpis, ki lahko zagreni dopust na desetine naivnim ljudem.”

FRANC MELANŠEK:

„Čeprav nisem navajen veliko računati, ni bilo težko ugotoviti, da nas je (štirje člani družine) dopust stal zaradi neugodnih pogojev vsaj še enkrat toliko, kot je bil penzion za odraslo osebo za en teden. Hrana ni zadostovala, v restavracijo pa je bilo 4 km. V enem tednu se je nabralo več km, kot jih je iz Velenja v Rovinj. Moramo priznati, da kdor je predčasno zapustil Rovinj, ga gotovo ni iz ošabnosti.”

Pričujoči zapis je dobronameran. V prihodnje bi bilo dobro pripraviti dopustovanje po izkušnjah, ki so opisane. Vsakomur res ne bo nikoli po volji, večini pa bi že bilo treba prihraniti živce in del denarja, če gremo na dopust, da bi se breskrbno odpočili in si nabrali delovnega elana z zdravim lenarjenjem.

Tekst in fotografije:
Jože Miklavc

OPOMBA UREDNIŠTVA:

V zvezi s pričujočim člankom smo se pogovarjali s tovarišico Teranovo, ki nam je povedala, da nevšečnosti ne gre pripisovati celjskemu Izletniku.

„Pri sklepanju aranžmajev z omenjeno agencijo smo naleteli na izreden posluš za naše želje, ki so bazirale predvsem na dobrem počutju naših delavcev na letovanju. Prepričana sem, da je bilo iz njihove in naše strani storjeno vse, da bi v tem uspeli. Napaka pa je bila napravljena na drugi strani.

Večkratno prodajanje ene in iste sobe v enem samem terminu je stara praksa naših (predvsem) obmorskih turističnih dejavnikov. Tokrat smo bili prizadeti mi, oziroma tisti naši delavci, ki so letos preživljali letni oddih v Rovinju.

Zaradi prehrane pa ne vem; nekateri so bili zadovoljni, kot sem sklepala po razgovoru z njimi, drugi pa ne in vendar so se hranili v istem lokalu", je na koncu povedala tovarišica Tera-nova.

Kakorkoli že, nedvomno gre pripisati nevšečnosti naših do-pustnikov izkrivljeni politiki turističnih delavcev, ki jih doseda-nja praksa še ni izučila.

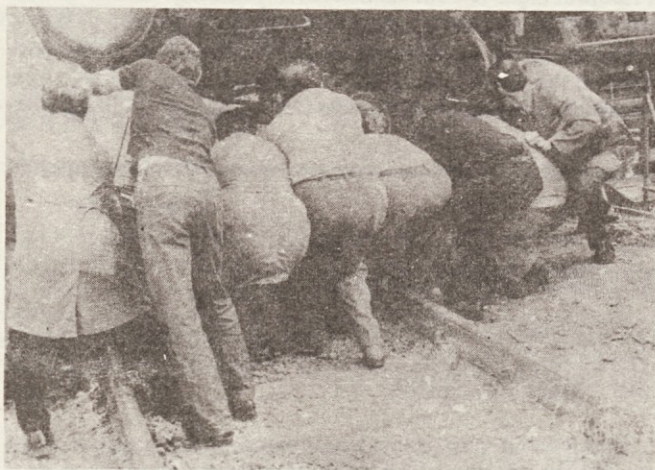
Prepričani smo, da bodo morali v ta problem poseči odločnej-ši dejavniki, ki bodo ustvarili realne možnosti za prijeten in zdrav oddih naših delavcev in ostalih občanov.

Ograjenšek

HUMOR

Rovinjska razglednica ali užitek za fakirje!

V slogi je moč ali tihožitje z zadnjicami!

/J. Miklavc/

MLADINSKE DELOVNE AKCIJE

*„Naše mlade generacije ne smejo misliti, da je borba končana, da ni potrebno vlagati v naš razvoj izjemnih naporov. Vse to, kar mi danes ustvarjamo, avtomobilske ceste, proge, tovarne in drugo, vse to je prav tako velik boj, v katerem lahko mladi-
dina ogromno naredi. Ni nam treba iskati posebnih oblik za vzgojo naše mladine. Oblika graditeljev je najboljša oblika. Delo moramo ceniti. Tudi mladi ljudje morajo vzljubiti fizično delo, da jim bo lahko delo v zadovoljstvo in čast, le-noba pa nekaj, kar je izven človeškega dostojanstva. Človeko-vo dostojanstvo mora temeljiti na tem, koliko prispeva posa-meznik s svojim fizičnim ali umskim delom.”*

Te besede je izrekel tovariš Tito ob otvoritvi avto ceste „Brat-stvo in enotnost” in prav te so z rdečimi črkami napisane slož-no v slovenskem in srbohrvatskem jeziku na dvorišču naselja mladinske delovne akcije Kozjansko 75. Pod temi parolami, ki so jih mladi brigadirji vzeli za svoje, vsako jutro pojejo himno in obljubljajo, da bodo naredili, kar se narediti da.

Prostovoljno mladinsko delo postaja v Sloveniji vse bolj za-nimivo. Postaja oblika delovanja in družbenega angažiranja mladih. To nam dokazujejo tudi podatki interesov mladih za tovrstno angažiranje. V Sloveniji je v samo vsebino delovnih akcij vnešena še nova kvaliteta — to je solidarnost, ki je še kako pomembna za manj razvita področja v naši republiki. Žal pa naše slovenske akcije pestijo tudi precejšnje težave. Ena izmed pglavitnih so nedvomno finančna sredstva. Vsaka brigada dela pod parolo „s čim manj sredstvi doseči čim večji delovni učinek”. To pa žal v praksi vedno ni najbolj

izvedljivo. Pri teh akcijah je solidarnost pravzaprav trojna: gre za solidarnost družbeno političnih in interesnih skupnosti, ki zagotavljajo sredstva za stroške akcije, nadalje je tu soli-darnost delovnih ljudi v TOZD, ki omogočajo plačan izredni dopust udeležencem akcije, in nenazadnje solidarni so tudi udeleženci delovne akcije sami. Upajmo, da bomo lahko dru-go, morda pa že letošnje leto podpisali samoupravni spora-zum in se na ta način izognili tej že kar prevečkrat omenjeni „solidarnosti”.

To pa bo hkrati tudi zagotovilo, da bodo lahko delovne akcije stekle še bolj organizirano. O vsebini teh akcij se mi zdi še posebej pomembno omeniti tovarištvo, ki vlada med brigadir-ji. Po kratkem sprehodu nove trase ceste Gračnica — Ledinščnica sem se za trenutek ustavil pri brigadirki Milevi, ki je povedala, da je prišla iz Beograda in v isti sapi nanizala tudi nekaj prob-lemov, ki tarejo delovno akcijo. Vmes pa je še dejala: „Vred-nost mladinskih delovnih akcij je neprecenljiva za skupnost,

seveda še posebej za nas mlade. Družbena skupnost ne pridobi samo ekonomsko, ne pridobi le v hitrejši izgradnji objektov, temveč mnogo pridobi tudi z drugega vidika, saj se mlada generacija na delovnih akcijah moralno — politično vzgaja in prav tu osvaja nove pojme in se uči, da je v socialistični družbi delo za človeka nepogrešljiva potreba in da je to tudi čast za graditelje socializma”.

V hipu se je okoli naju zbralo še nekaj prepotenih brigadirjev in najin razgovor se je hitro spremenil v tribuno, ki bi jo lahko imenovali „pomen mladinskih delovnih akcij”. Janez iz Ljubljane je navrgel misel, kako je za našo skupnost pomembno to, da mladi na delovnih akcijah utrjujejo bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti in energično odklanjajo predsodke ter šovinistične težnje, skratka, kujejo novo, še bolj trdno in čvrsto samoupravno socialistično Jugoslavijo.

Predrag iz Cetinja je še pripomnil, kako pomembno je dejstvo, da gre skozi to šolo samoupravljanja čimveč mladih. In prav zaradi te pomembne kvalitete ne bi smeli toliko postavljati v ospredje dinarja kot pogoj za razvoj delovnih akcij. V razgovor je posegla tudi Vera iz Svetozareva in kar nekam ogorčeno dejala, da nekateri posamezniki mislijo, da so mladinske delovne brigade neke vrste nepotrebna moda. „Poglejte, koliko je danes na vodstvenih delovnih mestih in ostalih ključnih funkcijah pomembnih ljudi, ki so se prekalili prav na delovnih akcijah. Še in še je bilo mnenj in razmišljanj, med katerimi pa se velja zamisliti predvsem nad Bojanovo pripovedjo, ko je dejal, da imamo še vedno precej mladih, ki bi jih kratko—malo lahko imenovali „snobovska mladina” in se kar nekam zvišeno obnaša do mladinskih delovnih akcij.

„Zanimiv primer” je dejal, „so velenjski študenti, ki študirajo v Ljubljani in Mariboru, pa se čez leto kar naprej pritožujejo, češ, kako neodgovoren odnos imajo družbeno politične organizacije do njihovega dela. Nihče izmed njih pa se med počitnicami ni spomnil, da bi se prijavil za delovno akcijo v kakšnih mladinski delovni brigadi in tako izgubil kar malo nepotreben kompleks odtujenosti!”

Izza ovinka na trasi ceste se je slišala pesem „MI SMO NAŠIM FIRMAMA OBEČANJE DALI, DA ČEMO SE VRATITI ŠEST PUTA UDARNI”. To pa je bil tudi znak in hkrati opomin, da je potrebno končati s klepetom in znova poprijeti za krampe in lopate.

jk

UTRINKI IZ BRIGADE

NEKAJ O MLADINSKI DELOVNI BRIGADI „BRATSTVO IN ENOTNOST”

Na iniciativo mladih, zaposlenih v podjetjih elektro in elektronske industrije Jugoslavije, je bil v mesecu maju 1968. leta dosežen dogovor, da se formira brigada „BRATSTVO JEDINSTVO” EEIJ, ki bi delala na vseh zveznih mladinskih delovnih akcijah, sestavljali pa naj bi jo mladih iz teh delovnih organizacij.

Dogovor, dosežen takrat, so začeli izvajati že isto leto, ko je brigada „Bratstvo — jedinstvo” prvič sodelovala na MDA „SAVA 68”. Sodelovanje na delovnih akcijah, začeto 1968. leta, se nadaljuje iz leta v leto in brigada je v tem času sodelovala na mladinskih delovnih akcijah: „SAVA 69”, „BANJA LUKA 70”, „NIŠ 71”, „BEOGRAD — BAR 71”, „SAVA 73”, „MORAVA 74”.

Pri razvijanju aktivnosti, skozi skupno življenje in delo je na vseh akcijah negovano bratstvo in okrepljena enotnost med mladimi ljudmi iz vseh krajev Jugoslavije.

Na vseh akcijah je brigada dosegala odlične rezultate na področju kulture, športa, idejno—političnega dela, tehnične kulture, kakor tudi pri delu na trasi. O uspehih pričajo številna priznanja, med katerimi so najpomembnejša „TRAK 7 sekretarjev SKOJ—a”, trak 8. Kongresa ZSM SRBIJE, trak 9. kongresa ZMS Jugoslavije, medalja dela s srebrnim vencem predsednika republike, plaketo 10. kongresa ZK Jugoslavije. Poleg teh priznanj je brigada osvojila še 16—krat naziv udarne brigade.

Na Kozjansko je odšla brigada nadaljevat tradicijo preteklih let. V zadnji izmeni letošnje mladinske delovne akcije „Kozjansko 75” je z brigado „Ivan Gradnik” in „dr. France Prešeren” delala tudi brigada „Bratstvo in enotnost”. Sestavljalo jo je 47 mladincev iz 12 delovnih organizacij širom Jugoslavije. Iz Beograda, Svetozareva, Zagreba, Niša, Cetinja, Ljubljane, Maribora, Banja Luke in Velenje so prišli brigadirji pomagat kozjanskemu kmetu. Gradili so cesto in s tem odpirali tamkajšnjim ljudem pot v svet. S trdno voljo, z veliko mero mladostnega poleta so postavljali kanale, ravnali nasipe. Z golimi rokami premetavali zemljo — blato. Pri delu so bile njihove besede pesem o Kozjanskem, o Titu. Naloge so opravili.

Cesta je prevozna. Brigadirji so se vrnili domov na delovna mesta. Nekateri z udarniškimimi značkami, drugi brez njih, a vsi ponosni, da so s svojim delom pripomogli k razvoju Kozjanskega.

Kretič

BRIGADRISKA MAMA S KOZJANSKEGA

„Je še kdo lačen?“

„Le pridite, lonec še ni prazen“, vabi naša kuharica Anica svoje brigadirje.

„Tudi čebula je tu in česen; saj vem, da imate radi oboje.“

„Da, radi imamo oboje, radi imamo tudi tisto, kar vaše roke pripravijo za nas, ko se utrujeni in lačni vračamo z dela.“

Radi imamo tudi vas, saj ob vaši pozornosti pozabljamo na naše mame in žene, ki ste jih zamenjali že na prvi večerji! Z iskreno in neprikrito pozornostjo ste nas pridobili!“

Anica Doberšek, kuharica v brigadi.

Domačinka, mati treh sinov.

„Iz kmečke družine sem. Trinajst nas je bilo. Bili smo srečna družina, dokler ni prišla vojna. . .

Že leta 1942 so mi okupatorji ubili mamo, očeta in dva brata. V mariborskih zaporih se je to zgodilo. . .“

.. Molk. . .

Strmim v štedilnik, ker ne vem, kaj bi rekel. Preveč jasno vidim pred seboj vse te grozote, čeprav jih drugače doživljam. Naša Anica med tem reže salamo.

Za večerjo.

„Brat je sicer pobegnil, vendar je bil izdan, pa so ga znova ujeli. . .

.. Privezan med konjema je moral teči vse do Planine. V Mariboru so se končale njegove muke. . . Saj si je na koncu želel le še to. . .“

Zopet molk.

Zdi se mi, da joka, toda oči so suhe.

Njene oči

V teh očeh ne more biti več solz. Kdo ve, kdaj so iztekle zadnje?

Morda tedaj, ko je izvedela, da sta v taborišču umrli sestri. . .

OBISKALI SO NAS PREDSTAVNIK ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

„Ne piši o tem! Daleč je že vse to, predaleč.“

Ljudje so na to pozabili. . . pozabili so. . .

Piši raje o tem, kako je pri nas živel tri mesece v strogi ilegali tovariš Sergej Krajgher s štirimi tovarišicami in tovariši. Večkrat nas obišče!“

„Vse sem napisal, tovarišica Ana.“

Vse sem napisal, kar ste mi povedali v najinem bežnem razgovoru. Ne zato, ker bi se bal, da bodo mlade generacije pozabile na našo slavno preteklost!

Mladi ne pozabljajo.

Mladi gojijo tradicije NOB.

Zapisal sem zato, da brigadirji spoznajo tovarišico Anico tudi drugače – ne le kot ljubečo mater treh sinov, ki ima dovolj veliko srce tudi za „svoje brigadirje“.

– bo –

JUTRI PRIDEMO SPET

Sivo nebo nad Kozjanskim.

Sivo nebo nad Šentvidom.

Prši.

Droben dež počasi, a vztrajno pada na že razmočeno zemljo, kjer se ilovnata tla spreminjajo v blatno brozgo. Kalne luže počasi odtekaajo v jarek ob cesti, po kateri koraka mladinska brigada „Bratstvo in enotnost“.

Koraki.

Mnogo strumnih korakov.

In pesem.

Pesem, ki poje o kozjanskih gričih, pesem o mladih ljudeh iz vseh koncev naše domovine.

Himna je to!

Himna o prijateljstvu, ki ne vpraša po narodnosti, himna, kjer mlada dekleta pozabljajo na siv in temačen dan, in fantje, ki stiskajo pesti, kot da v njih ne bi bilo žuljev.

Delo je končano.

Za danes.

„Jutri pridemo spet!“ so dejali brigadirji ob odhodu s trase očaku, ki je nejeverno zmigoval z glavo in opazoval grozeče oblake nad Bohorjem. „Pridemo, kot pribito!“ so dejale brigadirke.

Nagubani obraz starega očeta se razvedri.

S pogledom objame prapor, ki se vzdiguje visoko nad glave brigadirjev in tiho zašepeče:

„Verjamem vam, vam – Titovim brigadirjem“.

Med kozjanske hribe plane pesem. Še ena himna.

Pesem, ki predira oblake, pesem, ki osuši deževne kaplje še preden se dotaknejo obrazov.

Vrisk.

Še eden.

Kot leta 1945, a še lepši; mnogo lepši.

Kje so sedaj deževni oblaki? Kje je brezoblična masa, v kateri se stapljajo hribi in nebo?

Obzorje se zjasni.

Celo deževati preneha za trenutek, da bi potem rosilo še močnejše.

A upanje kozjanskih ljudi je večje; večje kot kdajkoli, a ne zaman.

Tu so mladi ljudje, ki izvršujejo povelje njihovega najdražjega voditelja, tovariša Tita: „Ne pojdite s Kozjanskega, dokler ne izpolnite nalog, ki ste si jih zastavili!“

Brigadirji odhajajo, a jutri se vrnejo, da bi se znova spopadli z materjo Naravo.

Kdo bo zmagal?

Za brigado, kjer kraljuje pesem, smeh in razigrana mladostna šegavost, tako vprašanje ni na mestu. . .

– bojan –

GREMO NA IZLET

Nedelja.

Na izlet se odpravljamo.

Transparenti so pripravljeni, mi tudi

Slaba vremenska napoved nas ne moti, saj je morala na višini.

Kot vedno v naši brigadi.

Ekonom nekaj „mečka“ z „marendo“ (malico), kljub temu

pa se še kar pravočasno odpeljemo.

Zaljubljeni golobčki si planejo okoli vratu, nezaljubljeni pa

si prizadevajo to postati.

Realneži raje zapojejo.

Na zadnjem sedežu je komentatorski štab, ki „vse vidi in vse ve“.

Le tega ne morejo ugotoviti, zakaj si je za to priložnost „Ficko“ obril brado in brke.

Glasna razmišljanja povzročajo cele salve smeha.

Rogaška Slatina in prvi postanek.

Večina posede na teraso gostinskega objekta. Kavica obvezna,

dodatek malo manj, vendar je ob nadaljevanju vožnje pesem

bolj živa, anekdote pa bolj zabeljene.

Ustavimo se znova v Donji Stubici, kjer se pred veličastnim

spomenikom poklonimo spominu Matije Gubca.

Nato si ogledamo muzej.

Pričujoči spomini zapuščajo v nas občutek dolga, sam ne vem, zakaj.

Zamišljeni se odpeljemo v Stubiške Toplice, kjer postanek iz-

koristimo za koristno uničenje „marende“. RAZigrani utrip

turističnega mesta prežene nekaj tesnobe, občutek pa ostaja.

Že smo na poti v Kumrovec.

Nenadoma se ulije.

Dež, jasno.

Lopute na strehi pa nočejo dol. Kaj?

No, zapreti se ne da odprtini.

Najprej se krohota na ves glas, tisti, tik pod odprtinami pa

malo manj.

Ker tudi intervencija s kladivom ne prinese spodbudnih rezultatov, prvi že preklinjajo, dokler se nekdo ne domisli izvirne

rešitve in nad naslonjali se razprejo – dežniki.

BRIGADNA KONFERENCA

Jasno, najboljša rešitev je tudi najbolj enostavna. Sicer pa ima ta operacija še to prednost: pred radovednimi očmi dobro skrije ukradene poljubčke.

Kumrovec.

Titova rojstna hiša.

Je sploh še kaj, kar ni bilo zapisano o njej in o velikem revo-

lucionarju, borcu in učitelju, prijatelju jugoslovanske mladine, vzorniku naših narodov in narodnosti, borcu za svetovni mir?

Relativnost tega vprašanja je zastrašujoča.

Zastrašujoča zato, ker ob vstopu v hišo ostaneš nem.

Poražen od izliva čustev obstaneš pred zgodovinskimi doku-

menti, ki pričajo o njegovi revolucionarni poti.

Poražen obstojiš med množico ljudi, ki se s svetlečimi očmi

in visoko vzdignjenimi glavami premikajo po prostorih, kjer

je stekla njegova življenjska pot.

Na izhodu srečam skupino starejših ljudi.

„Se je v tej hiši rodil Jožko?“ šepne ob meni starejša žena

svoji sosedi.

„Ampak... ampak, kakšen je ta človek?“

Res je, mam'ka, KAKŠEN ČLOVEK JE TO?

Veliko vem o njem: rekel bi, da ga poznam, in vendar mi sedaj

v ušesih odzvanja tvoje vprašanje.

Vedno bolj!

Za hip skočimo še na bližnji grič, kjer si v preranem deževnem

večeru ogledamo Dom ZZB in mladine Jugoslavije.

Polni nepozabnih vtisov se vračamo na Kozjansko. Na avtobusu se razlega pesem:

„Druže Tito, mi ti se kunemo,
da s tvog puta skrenuti nečemo...“

V hišah ob cesti se prižigajo luči.

— bojan —

BRIGADIRSKA OH CET

(svečani nagovor)

Dragi krampi in lopate!

V tehle treh tednih žuljave ljubezni ste spoznali, da se lahko nočoj častno združite v TOZD zlomljenih krampov in lopat.

Preden bi rekli svoj usodni da, morate spoznati bridkosti stozidiranega življenja:

1. v hiši naj vlada kramp, z njim pa naj upravlja lopata
2. laži, ker ti bo lopata vedno verjela – resnica boli
3. ubijaj, drugače boš jedel insekte
4. sovraži soseda, drugače boš imel podnajemnika
5. ob porodu zahtevaj garancijski list, da boš lahko uveljavil otroški dodatek
6. denarne posle naj vodi lopata, denarnico pa naj polni kramp
7. kupi avto s pregrado, ker če ne, boš imel celo življenje inštruktorja
8. na trasi delaj izljučno samo po potrebi
9. če je v jarku vlaga, naj bo moker kramp

P.S.: Ob stoprocentnem upoštevanju navodil je ločitev skoraj izključena!

PRED VOLILNO KONFERENCO

Pretekli teden so se sestale mladinke in mladinci iz OO ZSM štedilniki. Na sestanku so pripravili temeljna izhodišča za volilno konferenco, ki bo v četrtek, 2. oktobra v prostorih jedilnice.

Poleg predlogov za kandidatno listo in akcijski program. so se odločili, da bodo pripravili referate na temo o stabilizacijskih ukrepih in o političnem izobraževanju z namenom poglobljenega dela mladih aktivistov.

U MAGLI JUTRANJEG MIRA

*Nikad ne možeš vratiti
lepoto razbijenoj čaši,
ni život na listu
umrloj ptici;
zato zaboravi sve
radi sebe i radi sveta.
Ne oplakuj ono
što nikada ne beše tvoje.
Znam, da ti je teško
gledati kako odlazi,
sve ono što si voleo,
čemu si se radovao,
ono što te je činilo srečnim,
ali ipak, to nije pripadalo tebi,
i nikad nije bilo tvoje.
Skupi snage i gledaj,
sa prkosom i dostojanstvom,
kako odlazi i nestaje
u magli jutranjeg mira,
u pesmi koja zamira
na mrtvim usnama,
kako se gasi
u srcu onog koji pati.
Zato snagu skupi i izdrži
bez grča i trzaja,
jer izgubljeno
ništa nemože da vrati.*

Zoran

SOBOTNO JUTRO

Velika hala štedilnikov počiva v zasluženem miru. Le tu in tam šumi iz napeljave stisnjeni zrak in tako prekinja monotonno „godrnjanje“ elektromotorjev v emajlirnici.

Točno ob šestih se med velikimi, štiristo tonskimi stiskalnici pojavi skupina mladih ljudi v delovnih oblekah.

Ivan, Darja, Pavla pa Jožica in Brane so iz skupine dvajsetih mladih iz OO ZSM Štedilniki, ki tega sobotnega jutra ne preživljajo v postelji, kot večina njihovih vrstnikov in sodelavcev.

„Vsi veste, zakaj smo prišli?“ jih pozdravi Jože Pogorelnik, njihov današnji vodja, ki je tudi sicer mojster v montaži štedilnikov.

Danes ne gre za tisti službeni odnos mojstra do delavca, ki pri Jožetu tudi drugače ni posebno izražen.

„Najprej sem prijatelj, svetovalec, če hočeš,“ mi pravi pozneje, ko se mladi izgubijo po skupinah med visoke kupe emajliranih polizdelkov.

Pravkar so se pogovorili o smotru njihove današnje udarniške akcije. Iz preprostih besed se je kot na dlani risala osnovna misel: KONKRETNO DELO JE EDINA POT K STABILIZACIJI!

„Danes nameravamo prebrati emajlirane polizdelke. Med „ših-tom“ je to težko, saj tehnološki postopek in tempo dela ne dopuščata dodatnih opravil,“ razpreda svoje misli Jože.

„Misliš pognati korenine?“ vpraša mojega sogovornika Brane, ki prihiti mimo naju in takoj nato izgine v montaži.

„Zafrkava,“ zamahne Jože z roko. „Liter ga bo plačal, ker je stavil, da ne bo prišlo niti petnajst mladink in mladincev.“ Po kratkem prmolku zamrmra nekaj v opravičilo, in odhiti za njim.

Čez nekaj trenutkov zaslišim iz tistega konca razposajeno krototanje, kmalu zatem pa se pojavita s polnimi rokami montažnih plošč, ki jih odnašata ob sproščenem prerekanju na drugi konec hale.

Počasi se približam Jožici in Darji, ki pregledujeta čelne plošče.

„Ja, me je vprašal, če bi šva z njim na Peco, pa sem mu rekva, da danes devamo.“

Kar odnesl' ga je s tistim njegovim garam vred, ampak zvečer me bo ziher čakal, da bova šva plesat na Ravne. Saj je fejšt pubec, veš,“ razlaga Jožica njeni sosedi.

„Pa Primož. . . , ga še kaj vidiš?“ vpraša Darja, vendar odgovora ne slišim več.

Ivan in Franci sta pravkar pripeljala podstavke.

„Si bral Ingoličevo „Pot po nasipu“? Krasna knjiga iz prvih povojnih let,“ razlaga Ivan.

„Poleg brigadirskega življenja opisuje bitko za uspešno izvedbo prve petletke.“

Fant, če bi se mi tako garbal za stabilizacijo, bi bili v treh letih na zeleni veji,“ razglablja Ivan.

Sredi dopoldneva obišče mlade predsednik TK ZSM Jože Krebl. Zadrži se v krajšem pomenku in na koncu pohvali njihovo prizadevnost. Priznanje vlije novih moči.

Nekaj pred trinajsto uro se mladinke in mladinci zopet zberejo. Delo je končano.

Polizdelki so vzorno zloženi v paletah in na podstavkih, skartni material so odpeljali na odlagališče za odpadne surovine, hala je pospravljena in pometena.

„Škoda, da ni danes nobenega iz vodstva hale,“ vzdihne nekdo pri odhodu.

„Ne gre za pohvalo, saj saj smo to naredili za nas, vendar . . . “ pripomne drugi in ne dokonča svoje misli.

Kljub temu, da so bili v ponedeljek pohvaljeni, sem se nad izrečenimi besedami zamislil.

Samo malo, čisto malo je včasih potrebno, da nekomu izkažeš priznanje — zaupanje, če hočete.

Tudi, če je to le v obliki prisotnosti ene ali druge vodilne ali vodstvene osebnosti. . .

B. Ograjenšek

TELEX - Glasilo tovarniške konference Zveze socialistične mladine Slovenije GORENJE TGO Velenje. Izdaja in urejuje INDOK služba. Odgovorni urednik Jože Krebl, glavni urednik Bojan Ograjenšek. Izhaja mesečno. Naklada 5000 izvodov. Tiska Dom kulture Velenje. Oproščeno davka po pristojnem sklepu 421/1-74.